

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๑๗

วันพุธ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิงห์เสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกวีระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทัศนพิภพ	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้อรอด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีเยียร

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๑๖ วันอังคาร ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานกรรมการสอบถามที่ประชุมว่า นอกจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ขณะนี้ได้มีการส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ มายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายนาถะ ดวงวิชัย ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า นอกจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งสี่ฉบับที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขณะนี้มีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอมายังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ดังนี้

- ๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ.
 ๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมือง พ.ศ.

๓) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.
 ประธานกรรมการกล่าวว่า หลังจากที่คณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
 คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. เสร็จแล้ว จะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 ฉบับอื่นๆ อีก ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ เป็นไปด้วย
 ความรวดเร็ว จึงเห็นควรให้มีการตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
 ในแต่ละฉบับ และยังเป็นโอกาสให้มีการรับฟังความเห็นอย่างกว้างขวาง โดยให้คณะอนุกรรมการ
 ที่รับผิดชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในแต่ละฉบับพิจารณาจัดทำข้อเสนอแนะในประเด็น
 ต่างๆ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รับผิดชอบ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเรียงลำดับเป็นรายมาตราต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็น
 เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แจ้งต่อที่ประชุมว่า จากการประชุมร่วมกัน
 กับคณะอนุกรรมการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญ ได้ข้อสรุปในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) ประเด็นการเปลี่ยนตำแหน่งของพนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นข้าราชการ
- ๒) ประเด็นการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- ๓) ประเด็นการดำรงตำแหน่งของกรรมการในองค์กรอิสระ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญจะสรุปรวบรวมเนื้อหาในประเด็นดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมในรูปแบบเอกสารต่อไป

นอกจากนี้ ขอรื้อต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เชิญให้คณะกรรมการ
 ร่างรัฐธรรมนูญเข้าร่วมประชุมในการสัมมนาเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามและเหตุแห่งการสิ้นสุด
 สมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวันศุกร์ ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ระหว่างเวลา
 ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องรับรอง ๑ และห้องรับรอง ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ คณะกรรมการ
 จะส่งกรรมการคนใดเข้าร่วมสัมมนา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการพิจารณาเพื่อมอบหมายให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญคนใดเข้าร่วม
 โครงการสัมมนาดังกล่าวนั้น จะได้มีการพิจารณามอบหมายต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
 พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาทบทวนตั้งแต่ บทเฉพาะกาล เป็นต้นไป
 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อบทยุทธศาสตร์ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๔

“มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

(๓) จัดให้มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสองพันคนและส่งรายชื่อสมาชิกให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๔) จัดให้มีทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามมาตรา ๙ ภายในเก้าสิบวัน ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

(๕) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ถือว่าประสงค์จะลาออกจากพรรคการเมือง และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไป

(๖) จัดให้มีการประชุมใหญ่และเลือกหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และปรับปรุงข้อบังคับของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอยุทธศาสตร์เวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่งไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำ

วินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความใน (๓) ของร่างมาตรา ๑๑๔ เหตุใดจึงกำหนดให้มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสองพันคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายธนาวัฒน์ สังก์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกำหนดจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองไว้จำนวนสองพันคนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองที่มีขนาดเล็กในช่วงเริ่มแรกเท่านั้น และเหตุที่ไม่กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองมากถึงห้าพันคน เนื่องจากมีจำนวนพรรคการเมืองประมาณสี่สิบพรรคที่มีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองไม่ถึงห้าพันคนต้องสิ้นสภาพไป

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- เหตุใดจึงกำหนดให้มีสมาชิกพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าสองพันคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งการกำหนดระยะเวลาดังกล่าวอาจเกิดความสับสนในการตีความได้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ในเรื่องการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งกำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีจำนวนสมาชิกเพียงห้าร้อยคนภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันก็สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นการบัญญัติเพื่อนำมาใช้บังคับกับพรรคการเมืองที่ได้มีการจดทะเบียนพรรคการเมืองไว้แล้วก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

นายธนาวัฒน์ สังก์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๙๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่า จำนวนสมาชิกห้าพันคนเป็นหลักเกณฑ์ในการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองกำหนดไว้อยู่แล้ว กล่าวคือ หากพรรคการเมืองใดมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงห้าพันคนเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นต้องสิ้นสภาพไป

ประธานกรรมการเสนอตัดความใน (๓) ออกทั้งอนุมาตรา เนื่องจากพรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกไม่ถึงห้าพันคนย่อมต้องสิ้นสภาพไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติความใน (๓) ของร่างมาตรา ๑๑๔ และเสนอให้ตัดความใน (๖) ออกทั้งอนุมาตรา โดยนำหลักการเรื่องการประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองมาบัญญัติไว้ใน (๔) แทน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความเดิมใน (๔) แล้วเห็นว่า พรรคการเมืองที่ได้มีการจดทะเบียนพรรคการเมืองไว้ก่อนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับจะไม่มีเรื่องทุนประเดิมในการจัดตั้งพรรคการเมือง แต่เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๙ วรรคสี่ ซึ่งกำหนดให้พรรคการเมืองที่จะจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาใหม่นั้นต้องจ่ายเงินทุนประเดิมด้วย โดยกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าคนละสองพันบาทของจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองห้าร้อยคน ซึ่งถือว่าเป็นการกำหนดจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองขั้นต่ำในการก่อตั้งพรรคการเมือง ดังนั้น เห็นควรสลับอนุมาตราโดยนำหลักการของความเดิมใน (๕) มาบัญญัติไว้ใน (๓) แทน โดยแก้ไขร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

(๓) จัดให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ถือว่าประสงค์จะลาออกจากพรรคการเมือง และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองและให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกันถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไป

(๔) จัดให้มีทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามวรรค ๕ ภายในเก้าสิบวัน ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินเหลือแล้วจะทันเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่แต่ยังไม่เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการทันเงินภายในกำหนดเวลาที่สมควรจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๕) จัดให้มีสมาชิกพรรคการเมืองที่ประสงค์จะยังเป็นสมาชิกอยู่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในเวลาที่สมควรหนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ซึ่งไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ถือว่าประสงค์จะลาออกจากพรรคการเมือง และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าพรรคการเมืองมีสมาชิกอยู่เท่าจำนวนที่มีหลักฐานการชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเปลี่ยนแปลงรายการเกี่ยวกับสมาชิกของพรรคการเมืองนั้นให้สอดคล้องกัน ถ้ามีสมาชิกพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงห้าพันคนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันสิ้นสภาพไปจัดให้มีทุนประเดิมให้ครบถ้วนตามมาตรา ๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ โดยในวาระเริ่มแรกให้ถือว่าพรรคการเมือง

ตามวรรคหนึ่งมีผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองมีจำนวนห้าร้อยคน ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

(๖) จัดให้มีที่ประชุมใหญ่และเลือกหัวหน้าพรรคพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และปรัชชบุรุษข้อบังคับของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตรงตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพรรคของรัฐธรรมนูญนี้ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติพรรคของรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองโดยังมิได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่งไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ควรจัดลำดับขั้นตอนในแต่ละอนุมาตราใหม่ โดยนำความใน (๕) มาบัญญัติไว้ใน (๒) เนื่องจากความใน (๑) เป็นเรื่องการส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง ดังนั้น ความใน (๒) ควรบัญญัติถึงเรื่องการประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการแก้ไขความตอนต้นใน (๒) ที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติม โดยแก้ไขความใน (๒) จากเดิมที่กำหนดให้มีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่าหนึ่งคนเข้าร่วมประชุม โดยเพิ่มจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นจังหวัดละไม่น้อยกว่าสามคนในการเข้าร่วมประชุมกับพรรคการเมืองในการดำเนินการตาม (๒) เพื่อให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความใน (๒) ที่แก้ไขเพิ่มเติม ความว่า “...พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒...” นั้น กรณีตามมาตรา ๓๑ เป็นเรื่องการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ส่วนกรณีตามมาตรา ๓๒ เป็นเรื่องการจัดตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความใน (๓) ที่แก้ไขเพิ่มเติม ควรแก้ไขจากความว่า “...ให้ถือว่าประสงค์จะลาออกจากพรรคการเมือง...” เป็น “...ให้เป็นอันพ้นจากสมาชิก” น่าจะมีความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเสนอให้แก้ไขความใน (๓) ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้พรรคการเมืองแจ้งหลักฐานเกี่ยวกับการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิกต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งควรกำหนดระยะเวลาว่า จะต้องแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาเท่าใด

พระทศขันธ์ราชธรรมนุญนี้ ภาชนในหนังสือหัวท้ายฉบับแต่ฉบับที่พระทศขันธ์ราชธรรมนุญนี้ใช้
ขังค้ำ

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี
พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอยยเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามปีนับแต่
วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อครบสามปีแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรค
หนึ่งไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของ
นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วย
กับคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้
รับทราบคำวินิจฉัย”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๔ เป็นต้นนี้

“มาตรา ๑๑๔ ให้พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหาร
พรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็น
คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง

พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งสำเนาทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับให้นายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) จัดตั้งสภามหาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วน
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พ้นวันหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ภาชนใน
หนังสือหัวท้ายฉบับแต่ฉบับที่พระทศขันธ์ราชธรรมนุญนี้ใช้ขังค้ำ ในกรณีที่มิได้มีสภามหาพรรคการเมือง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พ้นวันหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้
มีสภามหาพรรคการเมือง ให้แล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรค
การเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่ดังกล่าวนอกจากต้องดำเนินการ
ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และ
มีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัดๆ ละไม่น้อยกว่าสามคน เข้าร่วมประชุม
และมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย

(๓) จัดให้มีสภามหาพรรคการเมือง ให้แล้วเสร็จตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พ้นวันหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่มิได้มีสภามหาพรรคการเมืองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติ

กับคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย”

มาตรา ๑๑๕

“มาตรา ๑๑๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเลือกขึ้นใหม่ตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง (๖)”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้ตัดร่างมาตรา ๑๑๕ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๖

มาตรา ๑๑๖ บรรดาสิทธิและข้อบังคับของพรรคการเมืองที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังใช้บังคับอยู่ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้พรรคการเมืองจัดให้มีหรือปรับปรุงข้อบังคับของพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงข้อบังคับของพรรคการเมืองตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าว พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้ตัดร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๗

“มาตรา ๑๑๗ ให้พรรคการเมืองจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองและส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าว พร้อมรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และบัญชีการเงินของพรรคการเมืองแก่นายทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พรรคการเมืองนั้นจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นควรให้ตัดร่างมาตรา ๑๑๗ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๘

“มาตรา ๑๑๘ ให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกองทุนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๙

มาตรา ๑๑๙ ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒๐

“มาตรา ๑๒๐ ในระยะเริ่มแรก การจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคการเมือง ซึ่งได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ แต่ยังมีให้จัดสรรให้แก่พรรคการเมือง จนกว่าพรรคการเมืองนั้นได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗ เสร็จสิ้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ควรตัดความในตอนท้ายของร่างมาตรา ๑๒๐ ความว่า “...มาตรา ๑๑๖ และมาตรา ๑๑๗...” ออก เนื่องจากที่ประชุมได้มีมติให้ตัดร่างมาตรา ๑๑๖ และร่างมาตรา ๑๑๗ ออกทั้งมาตราแล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๐ ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดยังดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ ไม่ครบถ้วน ห้ามมิให้จัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมือง ซึ่งได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไว้แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ แต่ยังมีให้จัดสรรให้แก่พรรคการเมือง

ชนบทว่าพรรคตวรเวียงนั้นได้ตั้งเงินตราตวงมาตรา ๑๑๕ ขวตวร ๑๑๖ และขวตวร ๑๑๗ เสรีสิทธิ์”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๐ ในระชเวียงแรก ตวรในระหว่างที่พรรคการเมืองใดยังดำเนินการตามมาตรา ๑๑๔ ไม่ครบถ้วน ห้ามมิให้จัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมือง ซึ่ง ได้ตั้งเงินตราตวงหลักเกณฑ์และวิธีตวรตวงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคตวรเวียง พ.ศ. ๒๕๕๖ ไว้แล้ว ให้ตั้งเงินตราตวงไปจนแล้วเสร็จ แต่ยังมีให้จัดสรรให้แก่พรรคตวรเวียงชนบทว่าพรรคตวรเวียงนั้นได้ตั้งเงินตราตวงมาตรา ๑๑๕ ขวตวร ๑๑๖ และขวตวร ๑๑๗ เสรีสิทธิ์”

มาตรา ๑๒๑

“มาตรา ๑๒๑ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

ให้หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากรตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังคงบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะออกหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า มาตรา ๕๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกรณีที่ให้อำนาจกรมสรรพากรไปกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงินที่บริจาคให้แก่พรรคการเมืองว่าจะบริจาคได้ไม่เกินจำนวนเท่าใด นอกจากนี้ ความในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๑๒๑ เป็นกรณีที่ให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับร่างมาตรา ๕๕ และร่างมาตรา ๕๗ หากออกหลักเกณฑ์ไม่ทันตามกำหนดระยะเวลาตามร่างมาตรา ๑๒๑ ก็ให้ใช้หลักเกณฑ์เดิมไปพลางก่อนในระหว่างที่ยังไม่มีการออกหลักเกณฑ์ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ปัจจุบันอธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องใดบ้างในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในปัจจุบันอธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจออกหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๕๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเทียบเคียงได้กับร่างมาตรา ๕๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ยังขาดอำนาจออกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามร่างมาตรา ๕๕ ที่กำหนดว่า ผู้เสียภาษีเงินได้ที่มีเงินติดบุคคลมีสิทธิแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ให้รัฐนำเงินที่ตนได้เสียภาษีไว้ไปอุดหนุนให้พรรคการเมืองตามที่ตนระบุพรรคใดพรรคหนึ่งปีละห้าร้อยบาทได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๑ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เขียนไปตมพระราชบัญญัติ
ประมวลรัษฎากรที่ได้ออกแล้วเห็นชอบของทบวงสรรพากรและเงื่อนไขตามมาตรา ๕๕ และกำหนด
วิธีการหักค่าลดหย่อนตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

ให้ห้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ที่บทบัญญัติที่ตราว่ามาตรา ๕๗ แห่ง
พระราชบัญญัติประมวลรัษฎากรที่ตราว่ามาตรา ๕๗ พ.ศ. ๒๕๕๖ ยังคงบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะ
ออกหลักเกณฑ์และวิธีการตราว่ามาตราหนึ่ง”

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า ในวาระหนึ่งจากเดิมที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน
หนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นให้แล้วเสร็จ
ภายในปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อให้ผู้เสียภาษีเงินได้ที่ไม่ใช่นิติบุคคล
และผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองสามารถนำเงินอุดหนุน และเงินบริจาคไปหักค่าลดหย่อนในปีถัดไปได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการหักค่าลดหย่อนควรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพากรในการ
จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ เนื่องจากอาจต้องมีการแก้ไขประมวลรัษฎากร หรือกฎกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๑ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เขียนไปตมพระราชบัญญัติ
ประมวลรัษฎากรที่ได้ออกแล้วเห็นชอบของทบวงสรรพากรและเงื่อนไขตามมาตรา ๕๕ และกำหนด
วิธีการหักค่าลดหย่อนตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

ให้ห้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ที่บทบัญญัติที่ตราว่ามาตรา ๕๗ แห่ง
พระราชบัญญัติประมวลรัษฎากรที่ตราว่ามาตรา ๕๗ พ.ศ. ๒๕๕๖ ยังคงบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะ
ออกหลักเกณฑ์และวิธีการตราว่ามาตราหนึ่ง”

มาตรา ๑๒๒

“มาตรา ๑๒๒ ให้การดำเนินการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
หรือการดำเนินการในกระบวนการพิจารณาของศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ให้คงดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่ง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้เป็นเรื่องของบรรดาคดี หรือการดำเนินการใด ๆ ระหว่าง
คณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ยังคงค้างอยู่ เช่น คดียุบพรรคการเมือง เป็นต้น
ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ผู้ที่ถูกถอดถอนจะไม่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง แต่จะถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นระยะเวลาห้าปี

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีการกำหนดเกี่ยวกับผู้ที่ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้หรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้โดยตรง แต่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๙๘ (๑๗) ของร่างรัฐธรรมนูญ เรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคล ทั้งนี้ ผู้ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะถูกห้ามมิให้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง และห้ามมิให้จัดตั้งพรรคการเมืองด้วย

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๒๓ ดังนี้ “ผู้ใดถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ถือว่าผู้นั้นถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรนำเรื่องการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๒๓ ที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย เนื่องจากหลักการที่บัญญัติในวรรคหนึ่งกำหนดเป็นการเฉพาะว่าเป็นเรื่องของบรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “บรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตลขอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๖นี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น” เพื่อให้หมายรวมถึงกฎหมายทุกฉบับ และให้นำเรื่องการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒๓ บรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ตลขอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๖นี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น

ผู้ใดถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ถือว่าผู้นั้นถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีด้วย โดยความผิดนั้นไม่มีกรณีที่ทำให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วย ให้**นายทะเบียนคณะกรรมการเลือกตั้งหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดดังกล่าวได้**

เมื่อผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบและชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป”

จากนั้นที่ประชุมพิจารณาทบทวนร่างมาตราที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้วสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๕๓

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ในร่างมาตรา ๕๓ ควรมีการระบุความว่า “หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง” ด้วยหรือไม่ เพื่อให้ครอบคลุม

ประธานกรรมการกล่าวว่า หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองต้องเป็นกรรมการสาขาพรรคการเมือง จึงครอบคลุมตำแหน่งหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองด้วย

มาตรา ๑๑๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๑๓ ที่บัญญัติให้ “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณา สืบพยาน และอ่านคำพิพากษาหลังจำเลยได้ แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความให้ต่อสู้คดีแทน” นั้น ขัดหรือแย้งกับหลักปฏิญญาสากลใดหรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปิษุทธิ์ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า จากการสืบค้นยังไม่พบว่าความในร่างมาตรา ๑๑๓ ขัดหรือแย้งกับหลักปฏิญญาสากลใด มีเพียงการกำหนดว่าในการดำเนินคดีใด ๆ ต้องให้สิทธิในการต่อสู้คดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในบางประเทศหากมีการพิจารณาลับหลังจำเลย จำเลยสามารถนำสืบพยาน หรือขอให้ศาลพิจารณาเพิ่มเติมได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๑๑๓ กำหนดให้มีทนายความต่อสู้คดีแทนอยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังเป็นกรณีที่จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไป ร่างมาตรานี้จึงมีความเหมาะสมแล้ว

มาตรา ๘๔

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ เสนอให้นำความในวรรคสามของร่างมาตรา ๘๔ เรื่องการยุบพรรคการเมืองไปรวมไว้กับร่างมาตรา ๘๐ เพื่อเป็นการรวมเรื่องของการยุบพรรคไว้ในที่เดียวกัน ส่วนร่างมาตรา ๘๔ ให้เป็นเรื่องของการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า จะนำร่างมาตรา ๘๔ วรรคสาม ไปปรับแก้โดยตัดเรื่องการยุบพรรคการเมือง ออก เนื่องจากได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๘๐ (๓) แล้ว

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นवलสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวิษ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์